

DOLENSKI LIST

Glasililo Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljane in kraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Št. 35 (338)

Leto VII

NOVO MESTO, 30. AVGUSTA 1956

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Časopisno-razložniško podjetje »Slov. poročevalec« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

Žene se vse bolj uveljavljajo v javnem življenju

V ODBORIH KMETIJSKIH ZADRUG JE 21 ŽEN.

Ta številka nam mnogo pove. Najprej, da so žene z delom preprale nekatere zadruške voditelje, da ne morejo v zadrugi življenju brez njihove besede, pojem se da je v kmetijskem gospodarstvu in v zadrugi življenju posebno pomembna prav tista drobna kmetijska proizvodnja, ki zaposluje našo kmetijsko ženo. Tako si ne moremo pri zadrugi opravih zamisliti ne vrtnarstva ne kokešerje ne prašičere brez sodelovanja žene — zadrugnice.

Okrajna zadruga zveza je z Okrajnim odborom zveze zadrug organizirala vrsto strokovnih predavanj za žene zadrugnice o vseh drobni gospodarskih delih v kmetijstvu, s katerimi se ukvarja kmetijska žena. Hkrati s strokovnimi navodili in navesti pa je Okrajna zadruga zveza ženam zadrugnicam pri učenju in gospodarstvu pomagala tudi z denarjem. Šele letos so žene v večji meri kot doslej preseljevale drobno obilno vrtnarstvo na njive in vzgojile več zgodnje in pozne zelenjave, kot v preteklih letih. Tudi v perutinarstvu je občutno napredek. Letos imamo že 155 vzrejenih središč kokoši štajerske pasme s 3500 piščanci. Prav tako bo treba narediti red pri prašičerji. V bodočnosti naj bi prevladovala krško-poljska pasma, ki je precej razširjena v šentjernejškem, kostanjevskem in škocjanskem področju. Popisovalci so vpisali 80 plemenskih prašičev.

RUDARJI RAZPRAVLJAJO O POKOJNINSKEM ZAVAROVANJU

Osnutek zakona o pokojninskem zavarovanju je vzbudil živahno razpravo med rudarji v Kanižarici. Ta osnutek je na podlagi izkušenj odborov pomagal pri razpravi, nejasnosti in nedostatkost, ki so bile ugotovljene pri sestavi zakona. Žal predpisa.

Osnutek uvrsta 9 kategorij glede na strokovno izobrazbo, pokojninsko dobo in višino plače. Skupna povprečna plača je 10.000 din. Za in 35 let starosti, ter ženo, ki doseže 30 let pokojninskega staža in 30 let starosti. Za vsako na.

Tečaj v Novem mestu

Podjetje za izdelavo in popravila šivalnih strojev iz Mirne je organiziralo priprave in šivalni tečaj v Novem mestu. Vodi ga izkušena strokovna učiteljica z večletno prakso. Učna snov obsega krojenje ženskega, otroškega in deloma moškega perila, izdelavo krovjev, pravilno uporabo šivalnega stroja in druge. Vsak tečajnik bo trajal 2 meseca, pouk je dvakrat tedensko po 3 ure. V tem času se tečajniki lahko pridruže krojenju in šivanju toliko, kolikor je to potrebno današnjim gospodinjam. Na tečaju dobijo vsaka tečajnica za uk svoj podjetja, ostale pripomočke pa prinese tečajnice same.

Prvi tečaj se je pričel 20. avgusta v prostorih Gospodinskega centra (Sindikalni dom), kjer sprejemajo tudi prijave in dajejo vsa pojasnila vsak dan od 8. do 12. ure in od 17. do 20. ure. Zanimanje za te tečaje je izredno veliko, kar je povsem razumljivo, saj je šivalni stroj in šivanje za domačo potrebo, ideal vsake gospodinje ali bodoče gospodinje. Mladopodjetje »Milma« zasluzi pohvalo za prizadevanje, da čim širši krog žena nauči pravilne uporabe šivalnih strojev, ki jih podjetje prodaja.

Brez skladišč ne bo šlo

Kolikor bolj prihaja trgovina v redno poslovanje (boljša kvaliteta blaga, večje zaloge in izbira), toliko bolj ostro se pojavlja v Novem mestu in tudi v drugih večjih krajih vprašanje primernih skladišč. Če to velja za promet z industrijskimi izdelki, velja posebno za promet s kmetijskimi pridelki.

Odkup kmetijskih pridelkov ne stopnjuje, kar je povsem pravilno in je potrebno da se ne prepreži dviga. Toda kmetijski pridelki so povsem zelo občutljivi in se hitro spridijo. Naša predelovalna industrija še daleč ni kos, da bi predelala ohranila in kopservirala vse pridelke, ki se sproti ne potrošijo. Tudi prometne zveze in posredništvo med proizvajalcem ne bo

nikoli tako našlo, da se blago med tem ne bi pokvarilo. To velja zlasti za posamezne pridelke v poletnih vročih mesecih, v katerih je takega blaga največ. Skratka, zaradi pomanjkanja primernih skladišč propade letno ogromno živil. Sedaj je na vrsti odkup sadja. Letos ga je manj ko lani, je pa boljše kvalitete. Ob dolocenem času bi sadje doseglo na inozemskem trgu lep ceno. Ta čas ni v jeseni, pač pa pozimi ali spomladi. Vsak kmet ne more imeti primernega skladišča, v katerem bi lahko jabolka prezimila, zato jih skuša prodati v jeseni. Zadruga trgovsko podjetje ima lep ponudbo za sadje, toda šele za mesec februar drugo leto. Do takrat bi bilo treba sadje vzkladiti, toda kam? Primernih skladišč v okraju ni, zato take ponudbe ne more sprejeti in lepa vsota deviznih dinarjev bo izgubljena.

Kar velja za sadje, velja za vse ostale pridelke. Tudi promet z zgodnjim sadjem je skoraj onemogočen, ker ni skladišč, kjer bi sadje lahko ohladili in sortirali za prodajo. Mleko se prav tako kisa v neprimernih žirnalnicah, v mlekarini se kvari sir, kar nimajo dobrih hladnih skladišč. Skakanje cen krompirja spomladi bi lahko preprečili

z odkupom v jeseni in vzkladitvijo v primernih skladiščih. Dobro opremljena skladišča so sestavni del tržovske dejavnosti, so za znižanje stroškov trgovine in za varovanje blaga, za pravilno pripravo blaga za trg in podobne naloge nujno potrebna. Zato bi morali pričeti z gradnjo sodobnih skladišč čimprej, kajti drugače se bosta odkup in promet ustavila pri tem vprašanju.

Prizor s konjskih dirk v Sentiernju 12. avgusta. Sentiernjčani so hkrati s to tradicionalno prireditvijo proslavili tudi 80-letnico svojega konjskega športa.

GORJANSKI TABORNIKI

ZMAGOVALCI V REPUBLIŠKEM TABORNIŠKEM MNOGOBOJU ZA 1956

Ob zaključku današnje številke smo dobili obvestilo, da so člani in članice Rodu gorjanskih tabornikov iz Novega mesta po uspelem parizanskem pohodu v Kumrovec dosegli v štirnem mnogoboju izvrstne uspehe. V orientacijskem teku, signalizaciji in postavljanju šotorov so dosegli 11 prvih mest od 18 možnih in s 245 točkami osvojili prvo mesto v Sloveniji. Na drugem mestu je s 315 točkami Rod temnega hrasta iz Hrasnika, tretji pa so taborniki iz Slovenske Bistrice s 212 točkami. Za njimi so se zvrstili taborniki iz Maribora, Ljubljane, Trbovelj in ostalih krajev. Obširneje bomo o pohodu in tekmovalstvu deljenjskih tabornikov poročali prihodnje.

Na Grabrovcu bodo odkrili spomenik

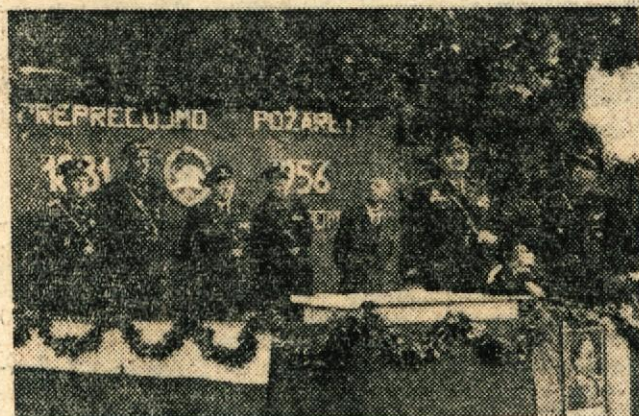
Krajevni odbor Zveze borcev NOB na Grabrovcu pri Metliki je ob pomoči ostalih organizacij postavil spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nacizma iz svoje vasi. Odkriti ga bodo v nedeljo, 9. septembra ob dveh popoldne. Ta slavnost bo združena z dograditvijo vodovoda v Grabrovcu. Za to lepo svečanost se Grabrovčani pridno pripravljajo in vabijo na udeležbo. Imeli bodo lep kulturni spored; sodelovala bo tudi godba na pihala iz Metlike.

Sovjetski traktorji prihajajo

Jugoslavija je dobila prve traktorje in poljedelske stroje, darilo sovjetske vlade. Ta kompletna strojno-traktorska postaja ima 65 traktorjev, 35 kombajnov za žito, 32 kombajnov za krmno ter prve poljedelske stroje (sejalnice, kosilnice, opreme za remontne delavnice itd.).

S. S.

Topliški gasilci so slavili

Prostovoljno Gasilsko društvo v Dol. Toplicah je 12. avgusta proslavilo 75-letnico svojega človekoljubnega dela. V počastitev tega dne je društvo razvilo nov prapor že ob proslavi krajevnega praznika 24. maja.

Proslava 75-letnice se je pričela že prejšnji večer z žažigom mogočnega kresja in tuljenjem gasilske sirene. Glavna proslava je bila naslednji dan, v nedeljo, v popoldanskem urah. Poleg gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič. Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gasilskih društev iz vseh sosednjih krajev in delegacije gasilcev iz Ljubljane, se je proslava udeležil zastopnik Zveze gasilcev LRS tov. Črnanec in zastopnik okr. gasilske zveze tov. Mirtič.

Na prireditvi je sodelovala gasilska godba iz Dobrega polja, ki je podarila tudi 80-letnici gas

KAJ JE POTREBNO ZA NAPREDEK

dolenjskega poljedelstva in vinogradništva

(Nadaljevanje in konec)

Potreba po skupni predelavi in solanju vina v velikih sodobnih kletah je za dolenjsko vinogradništvo to še posebej važno, ker pridelujemo samo kvalitetno vino in če ne bodo v bodoče naši vinogradniki dajali na trg več ali manj enotni tip cvika ali črnice, ima dolenjsko vino-

gradništvo, kot blagovno vinogradništvo, le še kratko življenje. Tega se moramo zavedati in v okviru kmetijskih zadrug iskati rešitve. Stanje kot je le-to, ko nam je ostalo 200 vagonov vina, mora našega vinogradništva privedi do tega, da bo pogledal preko obzorja svoje zidanice.

Kjer rastejo hibridi, je treba proizvodnjo preusmeriti

Položaj je še težji v našem vinogradništvu zaradi razširjanja hibridov od smarnice, oteje, izabele itd. Kmetijska služba in velika večina kmetijskih strokovnjakov se je stalno borila za omejitve hibridnih nasadov. Zato smo tudi vsi pozdravili uredbi o takšah na hibridne trte. S takimi dosežki namreč naslednje: zaščitimo vinogradnike, ki gojijo žlahtno trto, preprečimo širjenje hibridov in izrazito vinogradniških legah in s tem zagotovimo obnovo s cepljenimi trtami ustvarjamo obenem družbene sklade za obnovo in splošno modernizacijo kmetijskosti. V nevinogradniških legah pa morajo takse sprožiti proces, ki bo lege, ki so danes pod hibridi, postopoma spreminjal v sadjarstke površine ali v dodatno krmno osnovo, ponekod tudi v gozd, v mnogih primerih pa bo treba pridelke hibridov

predelati v sladne soke, ki imajo veliko tržno vrednost. Na ta način bomo tudi to proizvodnjo spremenili v blagovno in s tem bodo takse samo pripomogle k povečanju življenjske ravni na vasi.

Naša služba je za celotno reorganizacijo izkoriščanja teh površin pripravljena in bo vsem zadrugam nudila pomoč, ker vsi ti problemi zahtevajo skupnega reševanja v okviru KZ. Vinogradništvo zahteva popolno dosledno zadržano akcijo. Tega se ponekod že zavedajo, zato kmetijske zadruge metliškega območja že rešujejo ta problem s pomočjo OZZ. V gradnji je nova 150-vagonska vinska klet. V KZ Suhor že zori sklep, da bi 28 zadržnikov v Bušini vasi obnovili skupen, 8 ha velik vinograd na sodoben način, ob upoštevanju lastniških pravic vsakega zadržnika.

POLOVICA KMEČKIH GOSPODARSTEV V NAŠEM OKRAJU PRODAJA ŽIVINO, POLJEDELSKO PRIDELKE IN VINO

Ker prevladujejo travniki pred drugo obdelovalno površino, je jasno, da je tudi kmetijska služba med vsemi panogami kmetijske dejavnosti skrbela najbolj za razvoj in uspehe živinoreje. Tako imamo v našem okraju 39 živinorejskih odsekov, med katerimi so najboljši pri kmetijskih zadrugah Sentejerci, Novo mesto, Kostanjevica, Dolenjske Toplice in Hribe. Na območjih teh kmetijskih zadrug plemenijo živino najbolj plemeniti biki, pa tudi kmetovalci krmijo živino boljše ko prej in živina je lepša in težja kot pred leti.

Letos kontrolira proizvodnost goveje živine že 18 poklicnih kontrolorjev, uslužbencev Kmetijske postaje v Novem mestu. Letno okrajno povprečje molznosti krav je 1300 litrov. Pri rodovitniški živini pa smo zapisali letos pri 2140 kravah 2031 litrov pov-

prečne molznosti; to dokazuje, da bodo živinorejci dosegli samo z vzrejo rodovitne živine velike uspehe. Tudi selekcija živine zajema vsako leto več živine. Od leta 1948 pa do letos se je povečala za 6 odstotkov. Če bomo tudi vnaprej tako vztrajno skrbeli za selekcijo živine, bomo samo pri mleku povečali narodni dohodek od 30 na 50 milijonov na leto.

Seveda pa ne bomo izboljšali živinoreje brez dobrih plemenjakov. V našem okraju jih imamo precej, toda resno gospodarsko škodo nam delajo nekateri živinorejci, ki jih prežgodaj koljejo. Mnogi plemenjaki bi lahko plemenili od treh do pet let, pa morajo pod nož. Zato naj bi kmetijske zadruge organizirale svoje plemenstve postaje in skrbjele za umetno osemenje živine na svojem področju.

KOŠENICE IN GOZDNE JASE DAJEJO SLABO KRMO

Največje uspehe pa nam daje v živinoreji dobro krmiljenje živine. Toda na Dolenjskem krmimo živino s senom, ki mu primanjkuje hranilnih snovi. Hranilno vrednost take krme povečamo le z načrtnim gnojenjem. Številni poljuzi (krmni poizkusi in gnojni poizkusi) so nam dokazali, da se nam pravilna uporaba gnojil bagato obrestuje (če kupimo gno-

jila za 13 do 18 denarjev, nam dajejo 27 do 91 odstotkov obresti). Z gnojenjem travnikov bi tako lahko povečali pridelke krme za živino v novomeškem okraju za najmanj 30 milijonov kilogramov in pri tem usvarili 51 milijonov denarjev dobička. Toda doslej nismo še niti pri eni kmetijski zadruzi uredili skupne pašnike.

O PRODAJI PLEMENSKIH ŽIVINE, PRAŠICEV IN KOKOŠEREJ

Doslej smo imeli v našem okraju 6 živinskih razstav. Živinorejci so prignali na ogled 643 živali. 58 odstotkov razstavljenih živali je bilo ocenjenih v tretje razrede, zato bomo morali z družbenimi sredstvi, ne samo z napori živinorejcev, izboljšavati živinorejo. Tudi živinorejski sejmisi so pokazali podobno sliko.

razrede, zato bomo morali z družbenimi sredstvi, ne samo z napori živinorejcev, izboljšavati živinorejo. Tudi živinorejski sejmisi so pokazali podobno sliko.

Kaj je s kmetijsko zadrugo Trebnje?

Na splošno je finančni uspeh kmetijskih zadrug območja okraja Novo mesto za prvo polletje 1956 v celoti zadovoljiv; osamljen primer poslovanja z izgubo je KZ Trebnje.

Prvo polletje letošnjega poslovnega leta ima ta zadruga 1.568.672 din izgube.

Posamezne dejavnosti zadrug imajo tole izgubo:

gospodarski odsek	605.208
strojni, kmetijski in sadjarški	417.728
živinorejski	47.102
ostali odseki	9.176
trgovinski odsek s potrošnim blagom	1.256.972

Dobiček je imela zadruga pri odkupu kmetijskih pridelkov,

pa lesni odsek in mesarja v skupnem znesku 767.507 din.

Od posameznih dejavnosti zadruga je imela največjo izgubo trgov. dejavnost KZ v znesku 1.258.972 din. Trgovinski odsek je ustvaril prometa le za din 21.157.334 — stroški tega odseka pa znašajo 2.541.420 din, dohodek pa le 1.256.972 din.

S primerjavo prometa in ustvarjenih stroškov, bi morala zadruga kalkulirati povprečni zaslužek najmanj 12%, da bi pokrila vse stroške tega odseka, dosežena kalkulacija pa je le za 6,07%.

Nepravilno bi bilo, da bi zadruga skušala popraviti svoje finančno poslovanje z dviga-

Naše področje se še ni uveljavilo kot vzrejo področje plemenstve živine, saj smo doslej prodali le 25 glav, zato bi bilo dobro za nekaj časa ustaviti sejmne plemenstve živine, da bi najboljše živine ne odtekale drugam.

Pri nas se vse bolj uveljavlja črnapasasti prejš, ki smo ga že sprejeli kot našo domačo pasmo in ga tudi zvažamo v ostale predele Slovenije in na Hrvaško. Da pa bi črnapasatega prejša razširili tudi na področja, kjer ga še nimajo, smo vnesli na poseben seznam vse priznane prešje. Tako jih imajo v Kmetijski zadrugi Sentejerci 35, v Kmetijski zadrugi Kostanjevici 21, v Kmetijski zadrugi Prekopi 11 in v Kmetijski zadrugi Smarjeti 4. Če bi hoteli imeti dovolj merjasev, bi lahko kontrolirali le 80 svinj, toda naš cilj je večji. Črnapasatega prejša hočemo razširiti na širša področja. Samo na ozkem pasu, na Krškem polju, lahko vzredimo 6 tisoč svinj več, kot jih je tam danes, kar bi dalo ljudem sentejerske in kostanjevške občine do 30 milijonov denarjev novega dohodka. V ta namen bomo morali urediti plemenstve vzrejne središča na Grmu, v Orehovi, v Družinski vasi in na

Klevezu. Doslej smo organizirali 136 vzrejnih središč za štajerske kokoši in to pri 16 kmetijskih zadrugah, da bi izboljšali dolenjsko kokošijerejo. Toda ko bomo po načrtu, uspešno pridobili 60 odstotkov kmetovalcev za rejo kokoši štajerske pasme, bomo imeli do 5 milijonov več jaje v našem okraju, nov dohodek pa bo — 50 milijonov denarjev.

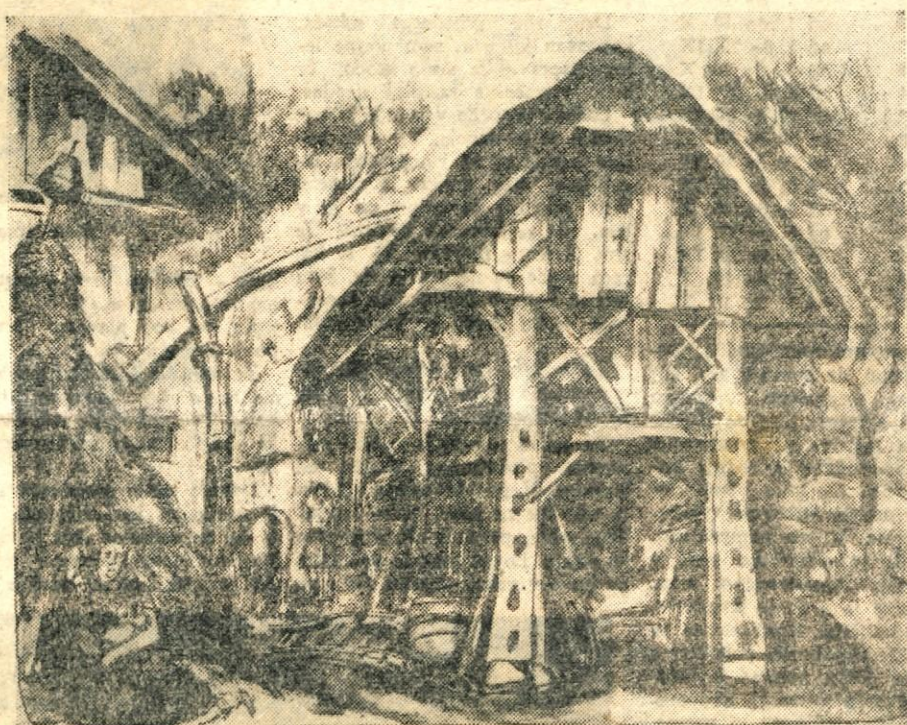
GNOJNIŠČNE JAME, SILOSI

Cenejši cement je pomagal kmetovalcem, da so zgradili 350 gnojniščnih jam in 5 silosov. Naša kmetijska služba je za vsako gnojniščno jamo ali gnojnišče poskrbela primeren prostor in izdelala načrt. Za izdelavo gnojniščnih jam in silosov smo dali iz sklada za pospeševanje kmetijstva 3 milijone 728.733 denarjev; privatne investicije in družbena sredstva bodo že v širih do petih letih vrnila investicije. Računaj, kmet, da bo prihranek gnojja v novih gnojniščnih jamah zadostoval za proizvodnjo 2 milijona kilogramov sena ali 6 milijonov litrov mleka, kar pomeni, da bomo lahko samo z novim krmnim pridelkom krili tri četrtine zmogljivosti proizvodnje naše nove mlekarne.

BODOČNOST NAŠEGA SADJARSTVA JE LE V VEČJIM NASADIH

Kakor vsa Slovenija, imajo tudi naš okraj določene pogoje za razvoj sadjarstva. V sedanjem stanju smo naše delo usmerili predvsem v vzdrževanje nasadov, ki jih imamo, nekaj pa še tudi v obnovo sadjarstva. 29 sadjarstev vinogradniških odsekov je naša služba pomagala s sanacijskimi ukrepi in pripravila tudi teren za gospodarsko skupno obnovo. Škropljenje je bilo predvsem na področjih, ki jih je okužil ameriški kapar. V primeri z leti 1954-55 je bilo poskropljeno 32 odsekov več drevev, očiščeno pa 38 odsekov vseh dreves. Letos je bilo posajenih 12.333 sadnih dreves, pretežno jablan. To je bilo predvsem posajevanje in očišči nasadi in le redki so sadjarstvi odseki kmetijskih zadrug, ki načrtno zasajajo dreve na nove parcele. Z rajonizacijo, ki je že v teku, bodo zadruge z izdelanimi načrti imele točne smernice, kakšno sadjarstvo naj razvijajo na področju zadrug. Ugotoviti pa moramo, da je kljub veliki pomoči, ki so jo dobile zadruge in sadjarstvi odseki, bilo v zimski akciji poskropljeno le 33 odstotkov sadnega dreveja. S tem nastaja velika gospodarska škoda za posameznika in za skupnost. Seroški škropljenja za drevo znašajo 1 in pol do 2 kilograma jabolk, torej so res malenkostni. S čiščenjem in škropljenjem bi dreve ne samo obvarovali, ampak tudi dvignili pridelke vsaj za 5 do 30 kilogramov na drevo, kar je najmanj dva milijona kilogramov več sadja v vrednosti 30 do 40 milijonov. Tukaj so skrite velike zaloge in lahko jih izkoristimo le, če bodo zadruge te zaloge odkrivali in jih izkoristili, pa ne z brezplačnimi uslugami, kot je bilo v sadjarstvu doslej, temveč z

računavanjem uslug in z oblikovanjem močnih združnih skladov na račun teh uslug. Skladi

Vlado Lamut: MOTIV IZ BUČNE VASI (litografija)

Kako je z zamenjavo semen

Pridelke pšenice in ječmena ocenjujemo letos kot srednje dober, v nekaterih področjih pa celo slab. V hudi zmi so se žita hudo razredčila, spomnili pa se polegla. To velja predvsem za domače sorte. Selekcionirane sorte so tudi letos dale primerne pridelke, ki so znatno nad povprečjem domačih sort, pa tudi polegale niso zaradi neurja. V letošnjih poskusih sta se ponovno najbolj izkazali sorti prolifik in bavarka. V povprečju je najlepša pridelka v našem okraju dala letos sorta prolifik, in sicer 2.470 kg, bavarka 2.380 kg, italijanska sorta pa 2.340 kg, domače sorte pa 1.640 kg. Važno je pri tem tudi, da upoštevamo dober pridelok slame pri prolifiku in pri bavarki kralji ci, ki znaša tudi 3.000 do 4.000 kg več kot pri italijankah. Prav je, da razširimo na čimveč površine selekcionirane sorte, predvsem prolifik, bavarko in morebiti za nekatera področja tudi italijanko, in sicer virgilio in salto. V Beli krajini sejejo skoraj samo italjanko.

Priznavanje plemenjakov je osnovni ukrep za dvig živinoreje. Namen priznavanja je, da se ob vsakoletnih pregledih izločijo od uporabe za plemenstev plemenjaki, ki ne ustrezajo cilju in kateri imajo določene slabe lastnosti. Znano je, da od dobrih plemenjakov zavisi tudi kakovost potomstva. Pri priznavanju se plemenjaki ocenjujejo po zunanjih oblikah, pri bikih pa upoštevamo še tudi mlečnost prednikov. Ob priznavanju plemenjakov izdaja komisija za priznavanje dovoljenja za uporabo plemenjakov samo onim rejcem, katerih plemenjaki ustrezajo zahtevam dobrega plemenjaka. Nihte ne sme uporabljati za plemenstev plemenjaka, če ta ni bil pregledan po komisiji in če lastnik ni prejel potrdila oze. Prilpustnice, da plemenjaka lahko uporablja za plemo.

Ob 4. septembra dalje bo na področju okraja Novo mesto priznavanje plemenjakov t.j. bikov, merjasev in žrebcev. Razpored glede krajev in časa priznavanja so prejeti vsi občinski ljudski odbori in živinorejski odseki kmetijskih zadrug. Po zakonitih predpisih morajo

potrdi. Na tak način se lahko naši kmetovalci vsako leto oskrbijo z boljšim semenom. Iz izkušstva vemo, da je potrebno vsaj vsako šesto leto zamenjati seme, ker se nam v tem času že izrodi.

Prav zaradi tega je v vseh programih KZ predvideno, da bodo zadruge v letošnjem letu načrtno skrbale za zamenjavo. Sedaj ko smo pred odkupom in nakupom potrjenega semena za jesensko setev, ugotavljamo, da je mnogo zadrug, ki še niso ukrepane za preskrbo svojih zadržnikov a kvalitetnim

semenom. Naj navedem te zadruge: KZ Novo mesto, Murna peč, Trebnje, Velika Loka, Dobrič, Zuzemberk, Občec, Mirna, Trebelno, Prekopa, Podboč, je, Bircna vas, Vršana sela. Iz ostalih je pa tudi premalo naročil in ne dosega planiranih količin v svojih programih. Slab je predvsem promet z ječmenom, čeprav vemo, kako slab pridelok imamo pri ječmenu, predvsem zaradi prašne sneti.

TAKŠNO POSLOVANJE JE NEODGOVORNO

Semenarstvo spada brez dvoma v stalno važne naloge KZ.

Zato pravzaprav ni opravičila, da seme ne gre v promet. V nekaterih zadrugah dosega lepe uspehe in zadržniki cenijo svojo zadrugo, ki jim pomaga, da z boljšim semenom pridejo do večjega kosa kruha. Pri tem je pa za zainteresirana tudi naša družba.

Zadržniki naj o tem razpravljajo tudi na polletnih občinskih zbiorih in zahtevajo od zadržnih uprav, da se semenarstvo razvije v skladu s programi in s ciljem: čim bolj povečati pridelke žit.

Ing. Rašo Lenzner

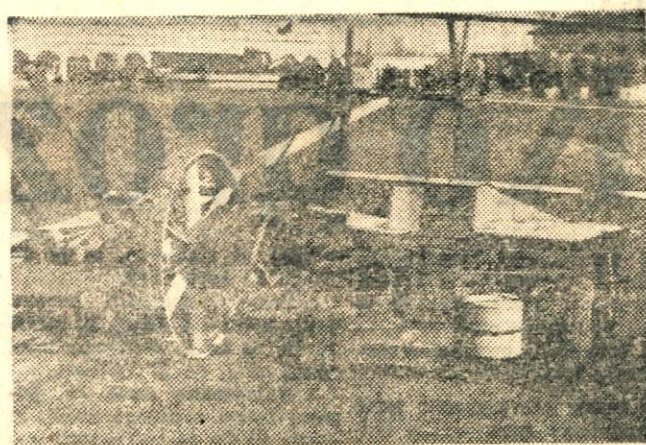
KOMISIJE BODO ODBIRALE PLEMENJAKE

Ob istem času bo tudi priznavanje žrebcev. Za področje občinskih ljudskih odborov Sentejerci in Kostanjevica bo priznavanje žrebcev 4. septembra v Sentejerci za področje občinskega ljudskega odbora Trebnje 5. septembra v Trebnju. Na področju ostalih občinskih ljudskih odborov bo priznavanje žrebcev obenem s priznavanjem bikov in merjasev.

Kakor prejšnja leta bo tudi letos hkrati s priznavanjem žrebcev pregled rodovitnih kobil in naročaja ter sprejem toplotnih kobil v republiški rodovitnik. Pregled rodovitnih kobil in sprejem v rodovitnik bo 4. septembra v Sentejerci za področje občinskih ljudskih odborov Novo mesto, Sentejerci in Kostanjevica, 5. septembra v Trebnju za področje občinskih ljudskih odborov Trebnje, Mirna in Mokronog.

Vse lastnike plemenjakov t.j. rodovitnih kobil vabimo, da priznajo svoje živali na določene kraje zaradi pregleda.

Ing. Lovko Alojz

Naročite in berite
"DOLENJSKI LIST"

Snopovezaika in odlagalka na kosilnici »Pobeda«

POMEN IN DELO KMETIJSKE SLUŽBE OZZ ZA DOLENJSKO KMETIJSTVO

Pri obnovi, razvoju in dvigu naše kmetijske proizvodnje opravlja kmetijska služba OZZ važno nalogo in ima za seboj že lepe uspehe. Sedaj ima 9 strokovnjakov: 3 inženirje agronome in 6 tehnikov. Ta služba je še mlada, področje široko in brez posebnega kadra na terenu, ki bi mogel napotiti in izsledke naše kmetijske službe uresničevati iz dneva v dan. Razen tega je skrbela in še skrbi za številne druge akcije, sestavke, posvete in konkretno pomoč. Upoštevajoč

vse to, lahko mirno priznamo, da svoje naloge uspešno opravlja. Njena udarno-strokovna moč pa bo še izrazitejša, ko se bo preko poslovnih zvez še bolj približala terenu. Dolenjsko poljedelstvo z živinorejo in sadjarstvom je na dobri poti, postavljeno na zdrave temelje. Od prizadevnosti naših kmetijskih zadrug in vseh kmetovalcev je odvisno, da bomo lahko čimprej zgovorili o sodobni, visoki stopnji dolenjskega kmetijstva.

ZATIRAJMO KOLORADARJA!

Zaradi zgošnjega sušenja krompirjeve cime bo brezdvomno v letošnji jeseni ostal zadnji zadrž koloradskega hrošča nezatrt. Nujno je, da kmetovalci, kjer imajo že krompirišča suha, zatirajo hrošča, da bo v naslednjem letu manj prvega zaroda. Ker se običajno po krompirju sejejo ozimnine, ostanejo v naslednjem letu močna legla koloradskega hrošča na

krompirju samosevci v žitih. Zaradi tega je nujno potrebno in so tudi kmetovalci dolžni, da zatirajo hrošča, čeprav je krompirjeva cima že suha.

Iz podatkov, ki jih dostavljajo kmetijske zadruge, je razvidno, da so v rabi za zagraševanje krompirišč tako imenovani tehnični HCH preparati, ki se prodajajo v trgovini pod imenom bentoks, gamadin in perfektan. Ta sredstva imajo zelo močan duh po pesni in se ne smejo uporabljati za zatiranje škodljivcev vsaj mesec dni, predno pridelke pospravimo. Če uporabimo ta sredstva pred izkopom krompirja, se bo krompir navzel zelo neprijetnega duha po pesni in je zato za prehrano manj vreden. Zaradi tega opozarjamo vse kmetice, kakor tudi kmetijske zadruge, da sredstev, kot so bentoks, gamadin in perfektan, ne kupujejo ozir. ne prodajajo za zatiranje koloradskega hrošča v sedanjem času. Namesto teh naj se uporabljajo sredstva kot pantakan ozir. nepelin. Še boljše pa je uporaba sredstev, ki so določena za škropljenje.

Ing. Alojz Lovko

Uvoz umetnih gnojil

Zveza kmetijskih zbioric Jugoslavije je dobila podlugo milijon deviznih dinarjev za uvoz umetnih gnojil za jesensko setev. Za ta sredstva bodo uvozili okoli 140.000 ton različnih umetnih gnojil iz Italije, Avstrije, Madžarske in Zahodne Nemčije.

»Drevoredi« vrb na škocjanskih pašnikih že pozdravljajo jesen

Velika stavka kranjskih tekstilcev

Slavko Beznik.

16. septembra bo v Kranju velika proslava 20-letnice stavke tekstilnih delavcev — Od mezdnih gibanj do organiziranega gibanja — Delavski razred se je zavedel samega sebe

Avgusta letos bo preteklo 20 let, kar se je v kranjskih tekstilnih tovarnah začela velika stavka. Kranjskim tekstilcem so se kaj kmalu pridružili sotovarši iz Trbiča in Skofje Loke, stavbinci z Jesenice in mnogo delavcev iz vse Slovenije. Tako je stavkovno gibanje v 1936. letu močno presešlo okvir prejšnjih mezdnih gibanj in je prav zato moral vladajoči režim 16. sep-

Stavkajoči tekstilni delavci v Kranju 1. 1936 na straži pri strojih

tembra žarilše upora v Kranju s silo zadušiti.

Ob 20. obletnici tekstilne stavke bo 16. septembra v Kranju veliko delavsko zborovanje. Pripravljalni odbor pri Okrajnem odboru SZDL že dlje časa vneto pripravlja to proslavo, ki naj manifestira preobrazbo našega delovnega človeka od meznega delavca do delavca upravljalca, ki se je izvršila v teh 20 letih.

VEČJA MEZDNA GIBANJA PREK TEKSTILNO STAVKO

Okrog leta 1930 se je zaradi gospodarske krize (ki smo jo pri nas občutili nekoliko kasneje kot po drugih deželah), močno poslabšal ekonomski položaj delavstva. Lastniki tovarnov so hoteli prevesti posledice krize na delavčeva pleča. Zato so začeli kršiti kolektivne pogodbe, kjer so jih imeli. Drugod, kjer teh pogodb ni bilo, pa so se delavci zavzemali, da bi njihov delodajalec ne mogel po svoji volji zmanjševati plač iz dneva v dan.

li so teden dni. Pri vsakem podjetju je bila stavka končna, brž ko je podjetnik podpisal kolektivno pogodbo. Kljub temu pa so po stavki podjetniki drug za drugim začeli kršiti sporazum. Od 20. do 23. julija so stavkali delavci, ki so regulirali hudo-urnik Belco pri Bohinjski Bistrici. V juliju tega leta so prav tako stavkali železniški delavci na progi Kranj—Trbič. Uprili so se zaradi nizkega zaslužka, saj so jim, kljub trdemu delu, jugoslovanske železnice plačevale le 18 dinarjev na dan.

Jesenjski gradbinci so začeli stavkati 10. avgusta 1936. leta. Stavka pa ni uspela, ker so jo s silo zatrli, takoj ko so zatrili tekstilno stavko v Kranju. Konec avgusta so stavkali tudi delavci v podjetju Dukic, ki so delali na kolarkem jezu. S o stavko so se hoteli solidarizirati s stavkajočimi tekstilci, zaradi neenotnosti vodstva pa so se že po 2 dneh vrnili na delo.

JAVNA STAVKA

V takem vzdušju, ki je začela 20. avgusta stavka kranjskih tekstilcev. Ze v 1935. letu so se začela pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe za vso tekstilno stroko. Osnovan je bil centralni tarifni odbor, ki je osnutek take pogodbe tudi izdelal. Delodajalci pa so realizacijo pogodbe zavlačevali.

Zato so se 18. avgusta 1936. leta zbrali pri »Sestici« v

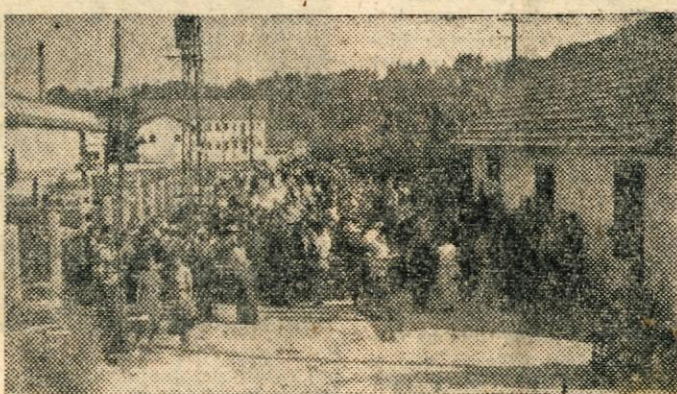
Liubljeni zastopniki delavskih organizacij. Med njimi je bil tudi tovarš Leskošek. Čeprav je bila večina proti stavki, so vendarle — na predlog komunistov — sklenili, da bodo za prihodnji dan sklicali v Kranju delavski sestanek, da bi delavci določili ali so za stavko ali proti nji.

Prihodnji dan se je v dvorani Stare pošte in na dvorišču zbralo okoli 2500 delavcev. Sklenili so, da pričnejo stavkati, če v 24 urah ne bodo sprejeli delavske zahteve. 20. avgusta ob 13.50 uri so zatulile sirene. Najprej v Jugobruni, nato v Južgoški in potem še v Inteksu. Stavka se je začela!

Pet ur kasneje so se stavkajočim pridružili še delavci v Sirtveji tovarni. Naslednji dan, 21. avgusta zjutraj, so začeli stavkati tudi delavci v Prahovi in Božičevi tovarni, ob 9. uri dopoldne pa še delavci v Tekstilindusu na Latorah. Tako so stavkali vsi tekstilni delavci v Kranju, po številu 2581.

STAVKOVNI VAL SE ŠIRI

Iz Kranja se je stavkovni val širil tudi na druge tekstilne tovarne po Gorenjskem. 21. avgusta se je pripeljala v Skofjo Loko grupa 80 kolesarjev — delavci iz Jugobruni in Južgoške iz Kranja. Naj-

Okoliščani prinašajo stavkajočim delavcem hrano

prej so se ustavili pred Skofjeloško predilnico in pozvali delavce k stavki. Delavci so se odzvali, takoj ustavili delo in zasedli vse tovarniške prostore. Skofjeloško predilnico je prvi stavkovni val zajel že v 1935. letu. Prvič so stavkali predilci od 24. novembra 1935. leta do 15. januarja 1936. leta. Stavkali so zato, ker jim niso priznali delavske strokovne organizacije. Kljub vztrajnosti stavka ni uspela.

Delavci iz Kranja so odšli nato še v loško tekstilno tovarno »Brumen & Thaler« in

pozvali delavce, naj začno stavkati. Tudi tu so delavci prekinili delo.

POVEZANOST DELAVCA IN KMETA

Nekaj dni za tem, 26. avgusta ob 14. uri, so ustavili delo v tovarni Glangmen & Gassner v Trbiču. Tudi v Trbiču so prišli agitirali za stavko kranjski delavci že 21. avgusta, vendar jim v začetku ni uspelo, da bi pripravili tržiške delavce k stavki. Šele na sestanek v rdečem konjumu v Trbiču je bilo sklenjeno, da bodo tržiški delavci stopili v stavko.

Tako se je širilo stavkovno gibanje. Zajelo je tudi več krajev izven Gorenjske. Z vse večjim porastom pa je to gibanje dobivalo drugačno — bolj razredno in bolj revolucionarno — vsebino. Prerazlo je iz izdobljenih mezdnih gibanj v organiziran odpor proti izkoriščevalcem.

Revolucionarni val pa ni zajel samo delavcev, ki so bili neposredno vključeni v stavko. Nešteto delovnih ljudi je kljub »naredbam« srezkega načelstva v Kranju aktivno podpiralo stavkajoče. Okoliški kmetje so z voznimi vozili hranila za stavkajoče. To je bila manifestacija povezanosti vseh delovnih ljudi v boju proti vsemogočnemu kapitalu. Za

Navadno starši ljubijo svoje otroke. Nekateri bolj, drugi manj, ljubijo pa jih vsi — vsak po svoje. V svoji ljubezni se trudijo, da bi jih dobro oblekli, obuli, trudijo se, da bi njih otroci ne bili lačni, skratka, da bi bili vsestransko preskrbljeni.

Tudi za doto skrb. Se pravi, da mislijo tudi na to, kako bodo ti otroci preskrbljeni v bodočnosti, ki je njihova, sami pa se bodo morali umakniti, ker je tak zakon narave. V svoji ljubezni in skrbi za otroke so zelo občutljivi za zemljo in za vse, kar je materialnega. Radi bi čim več imeli, da bi lahko čim več dali. Včasih se ta ljubezen razvije v slepo strast in pohlep, ki najde svoj konec v pravdi in njenih posledicah. Koliko primerov je že bilo med nami, ko so se sosedje sprli za kosček kilave zemlje, da so gnali stvar na pravdo, ker je niso mogli drugače poravnati. Take so posledice pretirane ter enostranske skrbi in ljubezni do naših staršev do svojih otrok. Pri vsem tem pa je doslej ostalo skoraj vedno odprto vprašanje: kaj pa z duhovno doto, kaj s kulturno dediščino?

Zal je še mnogo takih staršev med nami, ki vidijo bodočnost svojih otrok samo v onem konkretnem blagu, ki ga dajo v obliki denarja, zemlje in drugih dobrin. Tudi njih otroci smatrajo za doto samo to in nič več, vsaj od konca ne.

Tako naziranje je zgrešeno in ga je treba vsestransko pobiti, zlasti še, ker dobiva v neki meri tudi družbeno negativen značaj.

Gre za odnos staršev (in po starejših otrok) do šole ter njenega učnega in vzgojnega procesa. Posledica takega naziranja in odnosa je upornost. Znano je, da se v naših krajih zelo pogosto pojavlja, saj se nekateri iz leta v leto upirajo hoditi v šolo. In zelo značilno, da to delajo tisti, ki bi bili šole najbolj potrebni.

Če smo zgoraj poudarili, da je ljubezen do otrok živa in vseh starših, in da je poleg tega živa skrb za njihovo materialno plat, moramo zdaj približati, da je tu nekaj napak. Starši teh otrok so pregrebo materialno usmerjeni, tako, da jim je duhovna doto povsem tuja. In vendar je to nekaj najdragocenejšega, trajnega in donosnega — tudi v materialnem oziru. Kadar naši ljudje kalkulirajo, kalkulirajo predvsem s konkretnim blagom, pozabljajo pa, da šola daje z oblikovanjem človeške osebnosti in nekih določenih spretnosti mnogo mnogo več, česar pa ti starši nečesto upoštevati.

Pionir rešil partizansko patroljo

Bilo je takoj po veliki Roški ofenzivi, avgusta 1942, ko se je naša četa pod vodstvom komandirja Botra in komisarja Jure-

Da je neki poklic neprimerno donosnejši kot kmetij, je razumljivo, in vendar nihče ne prekačkura, ko šola pripravila otroka nani. (Tudi občinski možje ne, kadar je treba za prosveto poseči v proračunsko nogavico!)

Pa boste rekli: poklic je res donosnejši kakor pa zemlja, kdo bo pa delal, če bo vse v šolah! Tako nismo mislili, kajti pri kmetu se to pozna v hektarskem donosu. Kdor umno gospodari, tudi dobro pridelava. Nikjer ni rečeno, da bi kmetu škodovalo malo več izobrazbe. Delati pa moramo tako vsi — poklici in kmetje.

Ne more biti drugače, kot da ti starši ne znajo ceniti ogromnega bogastva, ki ga daje šola njihovim otrokom, da ne znajo ceniti velike skrbi naše mlade države, ki se trudi, da bi najširše plasti našega delovnega ljudstva bile oplemenitene z resničnim znanjem in tisočletnimi pridobitvami človeškega duha.

Menim, da je poglavitna naloga prosvetnih delavcev v teh problemih ta, da čimprej poiščejo take starše in jim razložijo vso nesmiselnost njihovih naziranj, kakor tudi velike škodo, katere posledice bo nosil otrok sam.

Naša država je napredna država in svojo naprednost manifestira tudi s tem, da vsestransko skrbi za dvig kulturne ravni svojih državljanov. Danes je slehernemu močnejši doseči najvišjo strokovno izobrazbo, med tem ko povprečen otrok štiri razrede osnovne šole in štiri razrede gimnazije praviloma mora doseči. To je neizpodbiten dokaz kulturnega napredka, zato je vsako odteganje od tega nazadnjaško, staroversko in škodljivo.

Kje so vzroki za upornost? Starši ne pošiljajo svojih otrok v šolo predvsem zato, ker jih naprežajo z domačim delom. To pa ni samo enostransko, temveč tudi brezdušno. Vzroke za to je treba iskati predvsem v pomanjkljivi izobrazbi njih samih in pa v neki konservativnosti, ki je najzlahtnejša posledica neznanja. Tudi so nekateri starši le prehitro zadovoljni s svojim naraščanjem. Že po nekaj letih samozvestno ugotovijo, da »pisati, brati in številiti« že zna njihov otrok. Pri tem pa pozabljajo, da je to za naš čas premalo, ker mora biti sodoben človek vsestransko kolikor močnejši razgledan.

Iz takega zastarelega mišljenja izhajajo praktična posledica, češ da je koristnejše, če otrok »dela doma na polju, namesto da bi v šoli sedel«. Zato se potrudijo, da ga dobro obložijo z delom, ker

pač mislijo, da je to najboljši izhod. Toda to je prizanesljivo povedano, kajti primerov kot to tisti, ko so deklici iz drugega razreda osnovne šole našli spečo pod košem nastilja, ki ga je nesla v najzgodnejših jutranjih urah domov, ne bi hotel komentirati, ker spada bolj na področje kriminalistike kot pedagogike.

Iz tega sledi, da se je treba boriti proti brezupni konservativnosti, ki kakor mora še vedno tlačiti nekatere ljudi. Treba jim je dopovedati, da so dolžni poskrbeti tudi za duhovno doto svojim otrokom in da se le-ta pridobi samo z marljivim obiskovanjem šole, dokler jo je otrok dolžan obiskovati. Treba jim je dopovedati, da so nekdo ljudje pristradali eno, dve ali tri gimnazije, saj so bili te izobrazbe deležni le izbrani, ter jim tako prikazati humanistično vlogo naše države, ki se trudi, da bi to izobrazbo dosegel vsakdo, ki je za to sposoben. Treba jim je dopovedati, da osemletna šolska obveznost ni šala nič za državno blaginjo niti za učiteljstvo, ki je zavrlo pomanjkanja učnih moči dostikrat hudo preobremenjeno.

Zelo mnogo pripomorejo k razumevanju teh stvari dobro pripravljeni roditeljski sestanki in osebni stiki s starši. Vodi je lahko za tako otrepičevanje porabijo neštete primere mladih ljudi, ki prihajajo po spričevalu, katera rabijo za delavske knjižice, pa dostikrat s solzami v očeh za puščajo pisarno šolskega vodje, ker dobijo spričevalo za dva ali tri razrede osnovne šole, vse ostalo pa so izgubili.

In nazadnje bi morali obravnavati take primere zborov volivcev in množičnih sestankov, to je namreč stvar nas vseh. Življenje je eno samo in se ga ne da ponoviti. Zal, mlad človek tega ne ve tako ga je ob svojem jutru poln. Kaj bo ko se bo tega zavedel in bo morda prepozno? Koga bo takrat obsojil?

Lado Smrekar

Prisrčen je tale srnjaček; udaril ga je pedborščik lovec (Mina pec)

KITAJSKI PREGOVORI

Če revež je petelina pomeni, da je bil bolan on ali petelin. Kdor pozna druge ljudi, je pameten, kdor pozna samega sebe, je moder. Kdor premarja druge, je močan, kdor premarja samega sebe, je junak. Ljudje, ki nekaj vedo, ne govorijo; ljudje, ki nič ne vedo, govorijo. Pametni nas učijo z dejanji, ne z besedami. Kdor je zahrbtno obreklje, je strahopetec; kdor te v oči hvali, te prezira. Vrлина je lahka ko pero, toda redki so ljudje, ki jo morejo dvigniti. Človek, ki želi iztebiti napake, jim mora najprej puliti korenine.

OKROGLE

DELO IN KAPITAL

Pisatelja Tristana Bernarda je nekoč prijatelj vprašal: »Povej mi no, kaj je kapital in kaj delo?«

»Prav lahko,« je odgovoril pisatelj. »No, posodi mi tisoč frankov. To je kapital.«

»In kaj je delo?«

»To, kar boš moral potem početi, da jih dobiš nazaj.«

MALENKOST

Humorist Mark Twain je v družbi kadilcev nekoč izjavil: »Pravite, da se je težko odreči kajenju. Figo, to je prava malenkost — jaz sem že najmanj stokrat nehal!«

DOBER GLAS

»Ti, kulco pa kaj poje naša nova operna pevka?«

»Imenitno, ko petelin!«

»Ko petelin?«

»Seveda, kadar zapoje, vsi poslušalci vstanejo.«

REŠNIK DOMOVINE

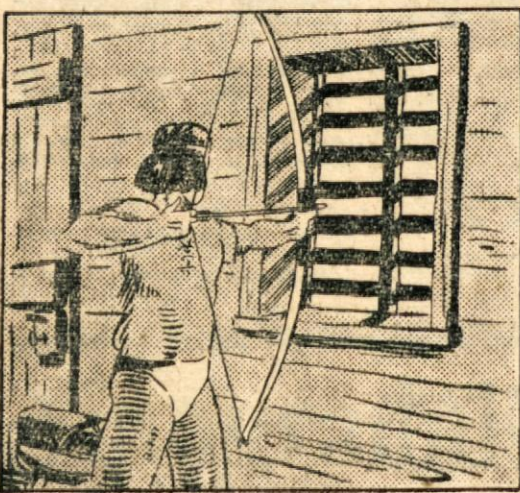
Ko je v Rimu umrl zloglasni papež Hadrijan IV., so bili nekateri rimski meščani tako navdušeni, da so vrata papeževnega osebnega zdravnika ozaljšali s cvetjem in napisali nanje: »Naj živi rešitelj domovine!«

— »Veste, ne spim raj na tako visoki postelji.«

V SAMOTAH PRAGOZDA

Priredil in marisal Saša Dobrila

133.

Iz nizkega grmičevja se je dvignil mešanec, ki je mislil, da je zadel enega od dečkov in zmagovalno planil proti koč. A Rok je bil pripravljen. Pečakal je, da se je mešanec dovolj približal. Napel je lok, kolikor so mu dopuščale moči, in sprožil puščico skozi odprtino.

136.

Streljanje je potihnilo. Brazgotinec je takoj opazil, da je v kladarji telefon in je bil pripravljen, da sta dečka že poklicala pomoč. Zato je hotel s njima čimprej končati. Z Indijancem sta pobrala podrito debla, ranjenemu mešanecu pa je velel sestiti na skalo, od koder je lahko pazil na okno.

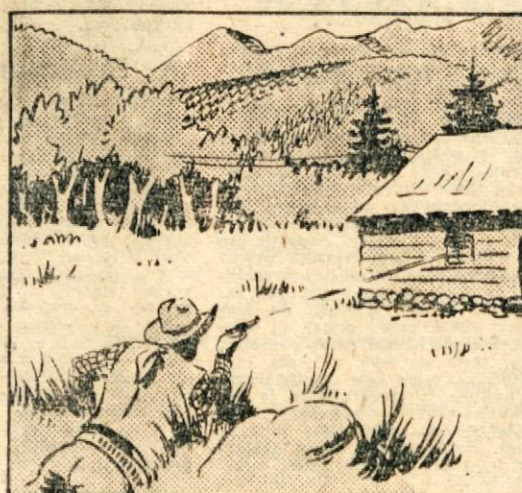
134.

Puščica je zadel mešanca v stegno. Zakričal je od bolečine in besno zaklel. Obrnil se je in odšatal nazaj v grmovje. Še preden je Rok postavil na tivo novo puščico, je bil mešanec predaleč. Brazgotinec, ki je hotel slediti mešanecu, se je hitro vrzel za skalo.

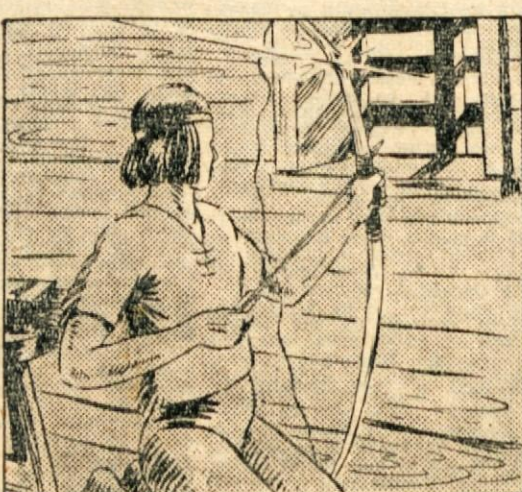
137.

Z deblom sta pričela butati ob vrata, da bi jih razbila. Koča se je stresala od silnih udarcev prav do temeljev. Ali vrata iz debelih hrastovih plohov se niso pustila kar tako vreti iz tečajev. Veliko jim je pomagala tudi Rokova opora na notranji strani.

135.

Od tam je z besnim streljanjem odgovoril na Rokovo puščico. Dečka sta se stisnila ob steno, ki je bila narejena iz debelih brun in ju je dobro varovala pred krogami. Vilče je v mislih računal, koliko časa porabi dober avtomobil, da pride iz St. Paula do njih.

138.

Zdajci se je Rok previdno približal oknu. Dvignil je lok nad polico in skušal zadel koza od sovražnikov. Mešanec je bil dober strelce in razdalja ne velika. Komaj se je pokazal lok, je pomiril, ustrelil in zadel lok, da se je razletel.

Drago Kajfež